

Član 6.

Radna prostorija mora biti:

- 1) izgrađena u skladu sa tehničkim normativima i dovoljno prostrana za smještaj opreme;
- 2) čista i suha i mora ispunjavati propisane uslove u pogledu higijensko-tehničke zaštite;
- 3) izolovana od potresa, vibracija, projiranja prašine, vodene pare, agresivnih gasova i sl.;
- 4) zaštićena od dejstva spoljašnjih elektromagnetskih polja i drugih štetnih zračenja.

Član 7.

Radna prostorija mora da ima dnevno i električno osvjetljenje prema jugoslovenskom standardu JUS U. C9. 100, predviđenom u Rješenju o jugoslovenskom standardu za zgradarstvo („Službeni list SFRJ”, br. 48/62), odnosno da osvjetljenje bude „veliko” i da se izvodi kao „opšte” osvjetljenje.

Član 8.

Izvori za grijanje radne prostorije moraju biti dovoljno udaljeni od mesta na kome se vrši pregled hronotahografa i izvedeni tako da obezbjeđuju ravnomjerno zagrijevanje prostorija.

Član 9.

U radnoj prostoriji se ne smiju držati predmeti koji ometaju normalno obavljanje pregleda niti se za vrijeme pregleda smiju obavljati druge radnje.

Član 10.

Radna prostorija mora da ispunjava sljedeće uslove:

- 1) temperatura: $22^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$;
- 2) napon napajanja opreme za pregled: $220\text{ V} \pm 10\%$;
- 3) frekvencija napona napajanja opreme za pregled: $50\text{ Hz} \pm 1\%$;
- 4) napon napajanja hronotahografa: $12 (24)\text{ V} \pm 10\%$, odnosno nazivna vrijednost napona $\pm 10\%$.

Član 11.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o uslovima za pregled i žigosanje hronotahografa („Službeni list SFRJ”, br. 25/83).

Član 12.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavlјivanja u „Službenom listu SFRJ”.

Br. 0404-4183/1

26. novembra 1985. godine

Beograd

Direktor
Saveznog zavoda za mjere i
dragocjene metale
Milisav Vojčić, s. r.

278.

Na osnovu člana 33. stav 1. Zakona o mernim jedinicama i mjerilima („Službeni list SFRJ”, br. 9/84), direktor Saveznog zavoda za mjere i dragocjene metale propisuje

PRAVILNIK
O METROLOŠKIM USLOVIMA ZA MANOMETRE ZA MJERENJE KRVNOG PRITiska

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se metrološki uslovi koje moraju ispunjavati manometri za mjerjenje krvnog pritiska (u nastavku teksta: manometri).

Metrološki uslovi iz stava 1. ovog člana označavaju se skraćeno oznakom MUS.P-3/1.

Član 2.

Pod manometrima, u smislu ovog pravilnika, podrazumevaju se instrumenti za mjerjenje krvnog pritiska, koji mogu biti sa:

- 1) tečnošću – manometar sa životom;
- 2) elastičnim mernim elementom:
  - a) manometar sa cjevastom oprugom;
  - b) manometar sa spiralnom oprugom;
  - c) manometar sa elastičnom membranom;
  - d) manometar sa elastičnom čajom (kapsulom);
  - e) manometar sa elastičnim supljim tijelom.

Član 3.

Pokazivanje manometra, za svaku vrijednost pritiska u opsegu mjerjenja, ne smije da ima granicu dozvoljene greške veću od $\pm 0,5\text{ kPa}$.

Varijacije pokazivanja manometra ne smiju da prelaze apsolutnu vrijednost najveće dozvoljene greške iz stava 1. ovog člana.

Pri atmosferskom pritisku nivo žive, odnosno kazaljka manometra treba da se zaustavi na crti podjele koja označava nulu ili u granicama koje odgovaraju najvećoj dozvoljenoj grešci.

Član 4.

Za temperature između $+15^{\circ}\text{C}$ i $+25^{\circ}\text{C}$ najveće dozvoljene greške ne smiju da prelaze apsolutnu vrijednost granice dozvoljene greške iz stava 1. član 3. ovog pravilnika.

Član 5.

Prilikom pregleda i u upotrebi manometar mora ispuniti granice dozvoljene greške propisane u čl. 3. i 4. ovog pravilnika, pri sljedećim uslovima:

- 1) mora izdržati dejstvo natpritiska koji prelazi gornju granicu mjerjenja za 10% u trajanju od 15 min;
- 2) mora izdržati dejstvo pritiska, od 5000 oscilacija, koji se lagano mijenja od 0 do gornje granice mjerjenja, sa učestalošću od 20 do 40 oscilacija u minutni.

Član 6.

Manometri sa životom mogu biti dvokraki ili jednokraki, sa rezervoarom.

Unutrašnji prečnik ne smije biti manji od 4 mm.

Član 7.

Presjeci elemenata u kojima se nalazi živa moraju biti takvi da se živa u njima ravnomjerno kreće.

Član 8.

Posude i cijevi u kojima se nalazi živa, i sastavni elementi, moraju biti izrađeni od materijala koji ne razvijaju hemijsku reakciju sa životom, niti živa djeluje na njih.

Cijevi u kojima se nalazi živa i duž kojih se očitava nivo žive moraju biti izradene od providnog materijala koji omogućava lako i nesmetano očitavanje.

Član 9.

Elastični merni elementi moraju biti izrađeni od odgovarajućeg materijala (na primjer: legura bakra, nikla, čelika) i moraju biti izdržljivi i otporni na starenje.

Član 10.

Skala mora biti takva da se njenim pomjeranjem može podesiti nula.

U toku mjerjenja skala se ne smije pomjerati pod dejstvom vibracija ili laktih udara.

Član 11.

Očitavanje na skali mora biti direktno, bez upotrebe faktora množenja.

Oznake na skali moraju biti izražene u jedinici pritiska – kPa.

Član 12.

Podjela skale mora biti ravnomjerna i čista, ugravirana ili odštampana jasno i neizbrisivo.

Debljina crte podjele ne smije biti veća od 1/5 širine podjeljka.

Svaka peta, odnosno svaka deseta crta podjele mora biti duža od ostalih crta.

Najmanje svaka deseta crta podjele mora biti obilježena brojem.

Član 13.

Kod manometara sa živom, ako podjela nije direktno označena na cijevi kroz koju se kreće živa, nego na skali pričvršćenoj duž cijevi, skala mora biti postavljena tako da se može vidjeti sa svake strane živine nitи.

Član 14.

Kod manometara sa elastičnim mjernim elementom vrh kazaljke mora pokrивati 1/3 do 2/3 dužine najkratkih crta podjelu.

Debljina kazaljke na mjestu čitanja ne smije biti veća od debljine crte podjele.

Član 15.

Manometar mora biti konstruisan tako da se na njemu nalaze mesta za utiskivanje žigova.

Član 16.

Mjerni mehanizam i skala manometra moraju imati omotač koji ih štiti od prodora prašine.

Član 17.

Manometri sa živom moraju imati uređaj za zaustavljanje, koji sprečava rasipanje žive.

Uređaj za zaustavljanje može se nalaziti u rezervoaru ili cijevi.

Ako cijev ima uređaj iz stava 1. ovog člana, usporjenje izazvano protokom žive ne smije biti veće od 1,5 sekunde za pad pritiska od 25 kPa.

Član 18.

Manometar sa elastičnim mjernim elementom, prema ovom pravilniku, mora pri transportu izdržati:

1) temperaturu okoline od -20°C i +50°C za vrijeme od šest sati za svaku od ovih temperatura;

2) potrese sa ubrzanjem od 30 m/s² i učestanostu od 80 do 120 udaraca u minuti, u trajanju od dva sata.

Član 19.

Natpsi i oznake na manometru moraju biti ispisani na jednom od jezika i pisama naroda, odnosno narodnosti Jugoslavije.

Član 20.

Natpsi i oznake na manometru moraju biti jasni, dobro vidljivi u radnim uslovima i ispisani tako da se ne mogu izbrisati ili skinuti.

Član 21.

Na pokaznom uređaju manometra moraju se ispisati sljedeći natpsi i oznake:

- 1) firma, odnosno naziv ili znak proizvođača;
- 2) serijski ili tvornički broj;
- 3) oznaka mjerne jedinice;
- 4) službena oznaka tipa manometra, ako je izvršeno ispitivanje tipa.

Član 22.

Kod manometara sa živom sa promjenljivom cijevi, kućište mora nositi i oznaku unutrašnjih prečnika cijevi i tolerancije prozvodnje.

Član 23.

Manometri koji se nalaze u upotrebi na dan stupanja na snagu ovog pravilnika primaće se na pregled i žigosanje ako ispunjavaju metrološke uslove propisane u čl. 3, 4, 5, 17. i 18. ovog pravilnika.

Član 24.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o metrološkim uslovima za manometre za mjerenje krvnog pritiska („Službeni list SFRJ”, br. 59/82).

Član 25.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljuvanja u „Službenom listu SFRJ”.

Br. 0404-3538/1
17. oktobra 1985. godine
Beograd

Direktor
Saveznog zavoda za mjere i
dragocjene metale
Milisav Vojnić, s.r.

279.

Na osnovu člana 46. stav 2. Zakona o mernim jedinicama i mjerilima („Službeni list SFRJ”, br. 9/84), direktor Saveznog zavoda za mjere i dragocjene metale propisuje

PRAVILNIK**O USLOVIMA ZA OSNIVANJE LABORATORIJA ZA PREGLED MANOMETARA ZA MJERENJE KRVNOG PRITISKA****Član 1.**

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi za osnivanje laboratorijskih pogleda manometara za mjerjenje krvnog pritiska (u nastavku teksta: manometri), koje u pogledu stručnosti radnika, opreme i radnih prostorija moraju ispunjavati organizacije udruženog rada i radni ljudi koji samostalno obavljaju djelatnost ličnim radom sredstvima rada u svojini građana koji proizvode ili opravljaju manometre.

Uslovi iz stava 1. ovog člana označavaju se skraćeno označkom PUL. P-3/1.

Član 2.

Radnici koje su organizacije udruženog rada i radni ljudi iz člana 1. ovog pravilnika dužni da obezbijede za pregled manometara moraju imati III ili V stepen stručne spreme, odnosno moraju biti visokokvalifikovani ili kvalifikovani radnici i moraju poznati postupak i metode pregleda.